

وزارت جهاد کشاورزی  
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی  
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

**ایجاد بانک اطلاعاتی گیاهان آبرزی کشور  
فاز نخست: مطالعات انجام شده در سطح ملی**

مجری:

نیما پورنگ

شماره ثبت

۵۳۳۳۷

وزارت جهاد کشاورزی  
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی  
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

---

عنوان طرح/پروژه: ایجاد بانک اطلاعاتی گیاهان آبی کشور - فاز نخست: مطالعات انجام شده در سطح ملی  
کد مصوب: ۹۵۰۷۸۵-۹۵۰۲۹-۹۵۰۱-۹۵-۰۳۵-۱۲-۱۲-۱۲۴۸  
نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: نیما پورنگ  
نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -  
نام و نام خانوادگی مجری / مجریان: نیما پورنگ  
نام و نام خانوادگی همکار(ان): بایرام محمد قرنجیک، فرشته اسلامی، فرشته سراجی، محمود حافظیه  
نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -  
نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -  
محل اجرا: استان تهران  
تاریخ شروع: ۹۵/۷/۱  
مدت اجرا: ۱ سال  
ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور  
تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۷  
حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ  
بلامانع است.



صفحه	«فهرست مندرجات»	عنوان
۱.....		چکیده
۲.....		۱- مقدمه
۴.....		۲- مواد و روش ها
۵.....		۳- نتایج
۵.....		۳-۱- چک لیست ها
۱۴.....		۳-۲- نتایج مطالعات و تحقیقات مرتبط
۱۴.....		۳-۲-۱- حوزه دریای خزر
۱۷.....		۳-۲-۲- آبهای داخلی کشور
۱۹.....		۳-۲-۳- حوزه خلیج فارس و دریای عمان
۲۲.....		۴- بحث و نتیجه گیری
۲۳.....		پیشنهاد ها
۲۴.....		منابع
۳۰.....		پیوست
۴۹.....		چکیده انگلیسی

## چکیده

با عنایت به اهمیت قابل ملاحظه گیاهان آبی از دیدگاههای مختلف، ایجاد یک بانک جامع اطلاعاتی، به صورت بالقوه نقشی موثر در نیل به اهداف پیش بینی شده در زمینه های مرتبط در سطح ملی ایفا خواهد نمود. با اجرای این طرح می توان شمایی را از نقاط قوت و ضعف اطلاعات مرتبط موجود (به تفکیک موضوعات مختلف) در سطح ملی به پژوهشگران و همچنین مسئولان برنامه ریزی علمی و اجرایی کشور ارائه نمود تا اعتبارات ملی کشور در راستای نیازها و با الویت گذاری علمی و منطقی تر هزینه گردد.

به منظور حصول اهداف این طرح، اطلاعات مرتبط موجود در سطح کشور از نقطه نظر منطقه جغرافیایی (اکوسیستم های دریایی و داخلی کشور)، تاکسون های مورد بررسی، ماهیت و کاربرد های تحقیقات و مطالعات مربوطه، شناسایی محققین ذیربط در سطح ملی و زمینه تحقیق هر یک، محل انتشار نتایج مربوطه و ..... گردآوری گردید.

در مجموع با مرور منابع علمی معتبر متعدد می توان چنین استنباط نمود که مطالعات و پژوهش های انجام شده در خصوص گیاهان آبی در اکوسیستم های آبی کشور (بویژه از دیدگاه تنوع زیستی، پراکنش و خصوصیات ژنتیکی) نسبتاً محدود می باشد و خلاء علمی موجود بخصوص در مقایسه با جانداران غیر آبی (و حتی سایر جانداران آبی) مشهود می باشد. از سوی دیگر در رابطه با چک لیست منابع آبهای داخلی کشور، خلاء اطلاعاتی نسبت به اکوسیستم های دریایی شمال و جنوب کشور محسوس تر می باشد.

بر اساس مطالعات انجام شده در سطح ملی، بطور کلی بیش از ۲۸۴ گونه گیاه آبی و نیمه آبی آوندی در کشور گزارش شده است که گونه های مزبور به ۱۲۷ جنس و ۵۷ خانواده تعلق دارند و از این میان ۸۰/۳ درصد در زمره هلوفیت ها، ۱۳/۹ درصد غوطه ور، ۳/۵ درصد برگ شناور و ۲/۳ درصد برگ شناور آزاد می باشند. از دیدگاه پراکنش بیشترین و کمترین تعداد گیاهان آبی به ترتیب در شمال و شرق کشور شناسایی شده اند.

**کلمات کلیدی:** گیاهان آبی، بانک اطلاعاتی، ایران، فاز نخست